

Kalmõki / Калмык / Хальмг (Халимыг) Haljmg (Halimyg)

latinisatsioon: KNAB 1994-07-14
 romanization: KNAB 1994-07-14

1	А а	a	14	Й й	j	27	Ү ү	ü
2	Ә ә	ä	15	К к	k	28	Ф ф*	f
3	Б б	b	16	Л л	l	29	Х х	h
4	В в	v	17	М м	m	30	Ц ц	c
5	Г г	g	18	Н н	n	31	Ч ч	č
6	Һ һ	ğ	19	Ң ң	ŋ	32	Ш ш	š
7	Д д	d	20	О о	o	33	Щ щ*	šč
8	Е е	e,je ¹	21	Ө ө	ö	34	Ъ ъ	"
9	Ё ё*	ë	22	П п	p	35	Ы ы	y
10	Ж ж*	ž	23	Р р	r	36	Ь ь	˙j ²
11	Ж ж	dž	24	С с	s	37	Э э	è,e ¹
12	З з	z	25	Т т	t	38	Ю ю	ju
13	И и	i	26	У у	u	39	Я я	ja

¹ Täishääliku, й, ъ ja ь järel, samuti sõna alguses; kaashääliku järel ee = ee (sõna alguses seesemel ээ).

² д, л, н, т (peenendujate) järel.

* Ei esine kalmõki omasõnades.

¹ After a vowel, й, ъ and ь, also word-initially; after a consonant ee = ee (word-initially ээ is used).

² After д, л, н, т (palatalizing consonants).

* Does not occur in genuine Kalmyk words.

Märkusi

1. *d, l, n, t* on *i* ja *j*-i ees palataliseeritud.
2. Kirjaviisis märgitakse pikki täishäälikuid esisilbis kahekordse tähega, järgsilbis ühekordsega, järgsilbi *a, ä, i, u, ü* häälduvad pikalt, nt *ülü* [yly:]; *e, o, ö* esinevad ainult esisilbis.
3. Järgsilpide lühikesi (reduitseeritud) täishäälikuid ei märgita: *keer* (<*keery*), *sul* (<*suly*), *sülj* (<*süli*), *harğldlğn* (<*harğyldylğyn*), *hävdlğn* (<*hävdelğen*), *härğldän* (<*härğeldän*), *bičülh* (<*bičüülhe*).
4. Rõhk on tavaliselt viimasel silbil.
5. 1938-41 olid kasutusel ä (= ә), гь (= г), дж (= ж), нь (= н), ө (= ө) ja ы (= ү); enne ladina tähestiku aega olid 1924-27 kasutusel ka tähed һ (= һ), ж (= ж), ҕ (= ҕ)

Notes

1. *d, l, n, t* before *i* and *j* are palatalized.
2. In the spelling long vowels are marked by doubling the consonants in initial syllables but writing them only once in non-initial syllables, *a, ä, i, u, ü* in non-initial syllables are pronounced as long vowels, e.g. *ülü* [yly:]; *e, o, ö* occur only in initial syllables.
3. Short (reduced) vowels of non-initial syllables are not marked in the spelling: *keer* (<*keery*), *sul* (<*suly*), *sülj* (<*süli*), *harğldlğn* (<*harğyldylğyn*), *hävdlğn* (<*hävdelğen*), *härğldän* (<*härğeldän*), *bičülh* (<*bičüülhe*).
4. The stress lies mainly on the last syllable.
5. In 1938-41 the letters ä (= ә), гь (= г), дж (= ж), нь (= н), ө (= ө), ы (= ү)

h).

6. 1999. aastast kasutatakse Kalmõkkias uut kirjaviisi, milles märgitakse ka järgsilpide redutseeritud täishäälikuid, seejuures järgsilpide ühekordsed tähed *a, ä, u, ü* häälduvad endiselt pikalt, pikka *i*-d märgitakse alati *ii*-ga (ии) ning redutseeritud eesvokaali märgib *é* (kirillitsa е) või (*č, d', dž, j, l', n', š, t'* järel) *i*, redutseeritud tagavokaali *y* (ы). [e]-häälikut märgib alati *e* (kirillitsa э), sealjuures pikka häälikut *ee* (ээ). Ülal antud tabel rajaneb siiski veel vanal kirjaviisil.

Hääldus

ǵ [ɣ]

дж (= ж), нь (= н), ö (= ө) and ý (= ү) were used; before the Roman alphabet period in the years 1924-27 also letters ñ (= н), ж (= ж), ĩ (= h) were in use.

6. Since 1999 a new spelling is being used in Kalmykia. In this long vowels *a, ä, u, ü* in non-initial syllables are still spelled with one character, long *i* is always marked with *ii* (ии) and reduced front vowel is marked either by *é* (Cyrillic е) or (after *č, d', dž, j, l', n', š, t'*) by *i*, reduced back vowel is marked by *y* (ы). The [e] sound is always spelled by *e* (Cyrillic э), and its corresponding long vowel by *ee* (ээ). The table above is still based on old spelling.

Pronunciation